

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ с. САДОВЕЦ,
община ДОЛНИ ДЪБНИК, област ПЛЕВЕН
ул. „Св.Св. Кирил и Методий“ № 2, тел. 06521-2313
e-mail: info-1500503@edu.mon.bg ; ou_sadovec@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:

/ВЕСЕЛА ПЕТКОВА/

Утвърдена със Заповед № 3306 – 46 / 28.09.2023г.

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА
ЗА ЧАСОВЕТЕ, КОИТО СЕ ВОДЯТ ОТ УЧИТЕЛИ – НЕСПЕЦИАЛИСТИ
ПО НП „БЕЗ СВОБОДЕН ЧАС“,
Модул „Без свободен час в училище“
за учебната 2023/2024 година

Училищната програма за часовете, които се водят от учители –
неспециалисти е приета на заседание на педагогическия съвет, проведено
на 28.09.2023г.(протокол № 2 от 28.09.2023г.)

Общи положения:

Настоящата програма е създадена в изпълнение изискванията на Националната програма „Без свободен час“, модул „Без свободен час в училище“. Модулът цели създаване на условия за непропускане на учебно съдържание и на възможности за достатъчно учебно време за усвояването и осмислянето му чрез осигуряване на заместващи учители и други педагогически специалисти.

Предназначена е за учители-неспециалисти, които ще водят учебни часове в случай на отсъстващи от учебни занятия учители и неосигурени заместници – специалисти. Съобразена е с основните потребности и интереси на учениците от I-ви до VII-ми клас.

Основна цел:

Да помогне на учителите – неспециалисти да обучат учениците на жизнено важни и социални умения за сметка на безцелното и неосмислено прекарване на времето си в „свободните“ часове.

Специфични цели: Програмата има амбицията:

1. Да ангажира „свободното“ време на учениците по време на училищната им заетост по жизненоважни за тях въпроси, които в една или друга степен не се разглеждат по същество от учебните програми по учебните предмети от учебния план.
2. Да предизвика интереса на обучаваните и да спомогне за тяхната социална ангажираност към проблемите на обществото като цяло и в личен план.
3. Разглежданата в нея проблематика да „прибере“ учениците в училище и в този смисъл да гарантира както живота и здравето им, така и да повиши авторитета и отговорността на училището като обществено значима институция.
4. Въпросите, които разглежда, да намерят израз в по-значими форуми на училищно, общинско, областно и национално ниво (клубове по интереси, извънкласни дейности, училищно самоуправление и др.)

Основни задачи:

1. Учениците да участват пряко в дискусии, форуми и дебати по обществено значими и социални въпроси.
2. Да се изградят у тях нагласи за грижливо отношение към продуктите на човешкия труд.
3. Да се доразвият поредицата от личностни качества като:
  - основни житейски умения;
  - умения за общуване при решаване на социални проблеми в бита;
  - умения, осигуряващи предприемчивост, прецизност и дисциплинираност;
  - умения за вземане на решения;
  - умения за отстояване на безопасно поведение и поемане на отговорност.
4. Поетапно и в зависимост от възрастта да се изградят представите на младите хора за начина на живот и проблемите в съвременните условия в страната и в ЕС.
5. Да се формира достатъчна за етапа на образование организационна, икономическа, здравна, естетическа и екологична култура.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ:

I. Здравно образование:

1. Теми по здравно образование за начален етап (I – IV клас):

РАЗДЕЛ	ТЕМИ
Човешкото тяло	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здрави зъби. Устна хигиена. 2. Дишане и сърдечна дейност. 3. Костите на децата. 4. Сънят – отмора за нервната система. 5. Закаляване на тялото. 6. Лична хигиена, облекло, външен вид.
Разумно хранене	<ol style="list-style-type: none"> 7. Как да се храним правилно. 8. Хранене и здраве. 9. Наднорменото тегло. 10. Витамините в детската възраст. 11. Чужди тела в дихателната система.
Болестите	<ol style="list-style-type: none"> 12. Как да се предпазим от стомашно-чревни заболявания. 13. Кучешката тения и децата. 14. Хепатит и здраве. 15. COVID – 19
Пушенето, наркотиците и алкохола	<ol style="list-style-type: none"> 16. Науката срещу тютюнопушенето. 17. Кой взема наркотици. 18. Борбата с алкохола.
Първа помощ	<ol style="list-style-type: none"> 19. Понятие за първа помощ. 20. Видове наранявания. 21. Изгаряния и измръзвания. 22. Слънчев и топлинен удар. 23. Отравяния. Опасни отпадъци. 24. Навяхване, изкълчване и счупване.

2. Теми по здравно образование прогимназиален етап (V – VII клас):

РАЗДЕЛ	ТЕМИ
Човешкият организъм. Жизнени процеси.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нашата храна. Смилане на храната и храносмилателна система. 2. Дишане и здраве. 3. Отделяне и здраве. 4. Кръвоносна система и кръв. 5. Нервна система. 6. Опорно-двигателна система. 7. Полова система.
Хранене и здраве	<ol style="list-style-type: none"> 8. Поеми контрол над здравето си. 9. Разумно хранене. 10. Правила за здравословно хранене.

	<p>11. Храната и храненето на ученика.</p> <p>12. Здраво сърце, здрави кости.</p> <p>13. Растителна храна.</p>
Здравни познания и хигиена	<p>14. Как да се предпазим от стомашно-чревни заболявания. Болести на мръсните ръце.</p> <p>15. Вирусни хепатити. Кучешка тения.</p> <p>16. Преумора и здраве. Сънят – отмора на нервната система.</p> <p>17. Стрес. Високо кръвно налягане.</p> <p>18. Здравословно самочувствие.</p> <p>19. COVID – 19 .</p>
Тютюнопушене, наркотици и алкохол	<p>20. Пушенето – кой се нуждае от това.</p> <p>21. Дрогата – изкушението, което ... не си струва да опитваш.</p> <p>22. Твоят избор: Защо наркотици?</p> <p>23. Алкохолът – опасност за човешкия живот и човешкото здраве.</p>
Първа помощ при травми	<p>24. Рани – видове. Оказване на първа помощ при нараняване на меките тъкани.</p> <p>25. Оказване на първа помощ при кръвотечение.</p> <p>26. Първа помощ при увреждане на стави и кости - навяхване, изкълчване и счупване.</p> <p>27. Първа помощ и поведение при спиране на дишането и задушаване.</p> <p>28. Предотвратяване на хранителни отравяния. Профилактични мерки.</p>

II. Гражданско образование:

1. Теми по гражданско образование за начален етап (I – IV клас):

РАЗДЕЛ	ТЕМИ
I. Аз и моят свят	<p>1. Достойнство и основни човешки права.</p> <p>2. Семейство и род.</p> <p>3. Училищен живот.</p> <p>4. Моят роден край.</p> <p>5. Увереност и умение за общуване.</p>
II. Аз съм гражданин на моята държава	<p>6. Национални символи.</p> <p>7. Официални празници в Република България.</p> <p>8. Основни права, свободи и отговорности на детето и гражданина на Р. България.</p> <p>9. Значими национални културни</p>

	<p>достижения.</p> <p>10. Умение да живеем заедно – АЗ и ДРУГИТЕ.</p>
III. Аз и светът	<p>11. България в Балканите и Европа.</p> <p>12. Европа и света.</p>
IV. Аз и светът на възрастните	<p>13. Видове собственост.</p> <p>14. Професии и длъжности.</p> <p>15. Ролята на съвременния пазар.</p> <p>16. Семейни доходи и планиране на личния бюджет.</p>
V. Защита на живота и реакция в критична ситуация	<p>17. Правила за безопасност на движението.</p> <p>18. Бедствия, аварии, инциденти.</p> <p>19. Как да се справям в критични ситуации и конфликти?</p> <p>20. Какво да променим в училище? Предложения, препоръки, мотиви.</p>

2. Теми по гражданско образование за прогимназиален етап (V – VII клас):

РАЗДЕЛ	ТЕМИ
I. Политическата и икономическа карта на света	<p>1. Форми на държавно управление.</p> <p>2. Видове стопанства.</p> <p>3. Международни икономически организации.</p> <p>4. Идеята за обединена Европа.</p>
II. Многообразие и идентичност на личността	<p>5. Етническа, религиозна и езикова принадлежност.</p> <p>6. България в европейското и световно културно наследство.</p> <p>7. Образователната система на България.</p> <p>8. Социалните аспекти на трудовите взаимоотношения в България.</p>
III. Икономиката и нейните механизми	<p>9. Националното стопанство.</p> <p>10. Усвояване и управление на видовете ресурси.</p> <p>11. Основни икономически белези.</p> <p>12. Миграционни процеси.</p>
IV. Права и отговорности на човека	<p>13. Конституцията на Република България</p> <p>14. Човешки права.</p> <p>15. Граждански конфликти</p> <p>16. Сигурността и толерантността в обществото</p> <p>17. Какви мерки ще вземете, ако сте учител и не ви слушат учениците? Има</p>

	ли виновни, кой, защо?
V. Гражданинът и светът	18. Власт и организация на управлението в РБ
	19. Политически и неправителствени организации 20. Политически права 21. Медиите в живота на обществото
VI. Глобалните проблеми на съвременността	22. Природни бедствия и катаклизми в живота на човека 23. Влияние на световните болести и епидемии върху икономическото развитие 24. Демографски взрив и проблеми 25. Устойчивото развитие като стратегия за оцеляване 26. Сътрудничеството между културите

Очаквани резултати:

Повишаване на личното самочувствие на обучаваните и формиране на умения и нагласи за участие в проблемите на класа, училището, обществото.

Умения за активно участие в социалния и обществения живот на страната.

Знания за здравословен начин на живот.

Приобщаване към личните и обществените проблеми.

Изграждане на собствена позиция по социално-значими въпроси и умения за изразяването ѝ.

Перспективно мислене, отговорно отношение и положителни нагласи към хората и света като цяло.

Умения за водене на социален диалог по наболели проблеми на училищно ниво, в семейството, обществото.

Създаване на социални контакти.

Знания за духовните и социалните ценности, интеркултурност.

Изграждане на усет за индивидуалност.

Обяснителни бележки:

1. Всеки преподавател има право на избор на тема от учебната програма. При избора се има предвид възрастта на учениците и най-вече техният интерес към определена проблематика. За да няма дублиране на теми, при усвояване на определена тема учителят отразява това в дневника на класа и в забележка към учебната програма (клас – тема). При наличие на проявен интерес от страна на учениците по определена тема, се допуска разискване в рамките на следващ „свободен“ час, от следващ заместник. Това повторение също се отразява в учебната програма за съответния клас.
2. За качествено провеждане на част от часовете се използват преносим компютър, таблет, мултимедия, принтер, информация от глобалната мрежа Интернет, книги от училищната библиотека и други.

3. Основна форма на работа – дискусия. Други форми – казуси, анкети, изследвания, сбирки, ситуационни игри, тематични презентации, лекции от други специалисти, есета, портфолиа.
4. Основен принцип на работа – активност и дискуссионност, които позволяват активно участие на учениците, възможности за изразяване на собствени ценности, нагласи, гледни точки.
5. Учебната програма не предполага записване на учебен план и вписване на цифрови оценки. Оценката за участието на учениците е само качествена. Значимите резултати и нетрадиционните решения се публикуват на сайта на училището.
6. Контрол по изпълнението на учебната програма се осъществява от директора на училището.

Директор:

(Весела Петкова)

